

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
ОТ УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ В ОУ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ",
С. ЖЪЛТИ БРЯГ, ОБЩ. СТАМБОЛОВО, ОБЛ. ХАСКОВО,
ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

Приобщаващо образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на учениците във всички аспекти на живота на общността. /чл.4 т.1/

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. Гарантиране на правото на всеки ученик на достъп до училище и на правото му на качествено образование.
2. Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на ученика –индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които училището трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на училището в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на учениците;
7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството и общността;
8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;
9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
10. Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
11. Съхраняване на етнокултурното многообразие;

12. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот./чл4 т.2/

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи, както и ефективното осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

През последните години учениците са от различни етноси, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование;
- умението за общуване с представители на различни култури ;
- съзнателно изграждане на толерантност;

Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение. Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират , за да имат пряко участие в образованието на децата. Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА :

- Пълноценна социализация на ученици от етническите малцинства.
- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците от етническите малцинства.
- Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците от етническите малцинства;
- Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес;
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси;
- Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи;
- Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск;
- Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище;
- Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст;
- Създаване на условия за развитие на талантливите деца;

Подкрепа за личностно развитие на учениците от училището

На децата и учениците се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на ученика./чл.5/

Организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на учениците.

Със заповед на директора на училището в началото на учебната година се определя координатор в училището/заместник директор по уч.дейност, главен учител или друг педагогически специалист/ и екип за подкрепа/класни ръководители, учители/чл.7

Координаторът има следните функции:

1. Разпознава потребността от предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик въз основа на наблюденията и анализите на класните ръководители и на учителите, които преподават на ученика, въз основа на документите на учениците, включително от изследвания и консултации при наличие на такива, и въз основа на събраните данни за развитието на учениците, и/или по инициатива на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;
2. Предлага на директора да утвърди състава на екипа за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на потребност от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;
3. Координира извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания от екипа за подкрепа за личностно развитие;
4. Предлага на директора да утвърди списък на децата и учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие въз основа на извършената оценка на индивидуалните им потребности от екипа за подкрепа за личностно развитие;
5. Координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с педагогическите специалисти в училището;
6. Предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа на личностното развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето;
7. Координира работата с родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, включително по отношение включването му в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика;
8. Координира работата и взаимодействието на екипа за подкрепа за личностно развитие на учениците в училището;
9. Съхранява документите на всеки ученик, за което е формиран и работи екип за подкрепа за личностно развитие;

10. Координира работата с други институции и организации, работещи с деца, по отношение предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностното развитие на учениците;
11. Координира предоставянето на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от Държавния логопедичен център, от център за специална образователна подкрепа и съдейства за провеждането на различни форми на обучение на педагогическите специалисти в училището;
12. Организира и координира дейности и събития в училището за учениците, за училищната и за родителската общност, насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на учениците;
13. След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището;

Докладът се предоставя и на началника на съответното регионално управление на образованието.

Обща подкрепа за личностно развитие на учениците включва:

1. Екипна работа между учителите;
2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. Консултации по учебни предмети;
5. Кариерно ориентиране на учениците;
6. Занимания по интереси;
7. Библиотечно-информационно обслужване;
8. Грижа за здравето;
9. Поощряване с морални и материални награди;
10. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
11. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие в училището.

Екипът за подкрепа за личностно развитие се определя със заповед на директора за определения ученик.

Дейности на екипа за подкрепа:

1. Идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. Извършва оценка на образователните потребности на ученика;
3. Изготвя и реализира план за подкрепа на ученика, чиято цел е постигането на по-гъвкав подход по отношение на конкретния ученик, стимулиращ развитието му.
4. Извършва наблюдение и оценка за развитие на случая;

Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, органите за закрила на правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Планът за подкрепа на ученика определя:

1. Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие;
2. Часовете за ресурсно подпомагане.

При необходимост, за учениците със специални образователни потребности въз основа на училищния учебен план се разработва индивидуален учебен план, който се утвърждава със заповед на директора.

Индивидуалният учебен план на учениците със специални образователни потребности може да съдържа само част от учебните предмети, определени в рамковия, типовия или в училищния учебен план.

За обучението по всеки предмет от индивидуалния учебен план екипът за подкрепа за личностно развитие разработва индивидуална учебна програма, която се утвърждава от директора на училището.

Индивидуалната учебна програма за учениците със специални образователни потребности се разработва въз основа на рамкови изисквания, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование

За учениците със специални образователни потребности, които се обучават интегрирано в паралелка по индивидуален учебен план, може да се организира обучение в отделна група в зависимост от индивидуалните им потребности.

Изграждане на позитивен психологически климат в училището

Извършват се дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес.

Съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и включват:/чл.40/

1. Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в клас;
2. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;
3. Партньорство с родителите;
4. Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

Училищната политика за противодействие на тормоза в училище се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

Дейностите по превенция и интервенция се разработват въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката.

За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в училищната среда се прилагат следните дейности:

1. Обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. Използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
3. Консултиране на ученика с психолог;
4. Консултиране на ученика с друг педагогически специалист;
5. Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
6. Създаване на условия за включване на ученика в занимания, съобразени с неговите интереси и потребности;
7. Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
8. Участие на ученика в дейности в полза на класа или училището;
9. Други дейности, определени в правилника за дейността на училището./чл.41/

Чл. 42. Дейността по чл. 41, ал. 1, т. 1 се прилага след проведени от класния ръководител насочващи и мотивиращи дейности с ученика, които не са дали резултат. Дейността се документира в дневника на класа и в ученическата книжка, и се информира родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето.

Чл. 43. Дейността по чл. 41, ал. 1, т. 2 се осъществява в училището от подготвен за разрешаване на конфликтни ситуации учител, невъвлечен в конкретния конфликт, който посредничи между страните в конфликта с цел разрешаването му.

Чл. 44. Дейността по чл. 41, ал. 1, т. 3 и 4 се осъществява по желание на ученика и/или на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, или класния ръководител или на учител.

Чл. 45. Дейността по чл. 41, ал. 1, т. 5 и 6 се осъществява по желание на ученика, по препоръка на класен ръководител или на учител, в съответствие с възможностите и наличните ресурси на училището или чрез привличане на външни ресурси.

Чл. 46. (1) Дейността по чл. 41, ал. 1, т. 7 се осъществява от личност по избор на ученика, която той приема и уважава.

(2) Наставник може да бъде учител от училището или обществена личност, която има доверителни отношения с ученика или представлява пример и подкрепа за него и спомага за развитието на силните му страни и за личностното му развитие.

Чл. 47. Дейността по чл. 41, ал. 1, т. 8 се осъществява като ученикът избира дейност, която да извърши в полза на училището или класа. Дейността се избира съвместно с класния ръководител, за което се уведомява родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето.

Чл. 48. (1) За всички предприети дейности с учениците за преодоляване на проблемното им поведение и за справяне със затрудненията им с приобщаването в образователната и училищната среда, се изисква информираното съгласие на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, освен в случаите когато родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето, се явява заплахата за живота и здравето на детето/ученика.

(2) При отказ от страна на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, да изрази съгласие или да окаже съдействие за реализиране на дейностите за преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователната и училищната среда, с участието в дейността на институцията и с поведенческите прояви, или когато родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето, се явява заплахата за живота и здравето на детето/ученика, директорът на училището писмено уведомява отдела за закрила на детето по местоживеенето на ученика.

Чл. 49. (1) За неизпълнение на задълженията, определени в Закона за предучилищното и училищното образование, в нормативни актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните санкции:

1. Забележка;
2. Предупреждение за преместване в друго училище;
3. Преместване в друго училище;

Програмата е актуализирана и приета от Педагогическия съвет (Протокол № 14/09.09.2025 г.)